Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефон: BErgen 4-0807, 4-0237
Телеф. УНС: BErgen 4-1016

РІК LX. Ч. 71. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 22-го БЕРЕЗНЯ 1952. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 71. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, MARCH 22, 1952. VOL. LX.

СЕНАТ РАТИФІКУВАВ МИРОВИЙ ДОГОВІР З ЯПОНІЄЮ

Вашингтон. — Великою більшістю голосів, бо 66 проти 10, Сенат Злучених Держав ратифікував мировий договір з Японією, відкидаючи п'ять додатків і поправок, що їх намагалися дописати до договору деякі сенатори. Після цієї ратифікації Сенат в короткій нічній сесії одобрив три договори безпеки Пацифіку між Злученими Державами, — Японією, Австралією, Новою Зеляндією і Филипинами. За договір безпеки з Японією була коротка суперечка тому, що на підставі нього ЗДА дістають право втримувати на неозначений час свої збройні сили в Японії для оборони Азії. Злучені Держави це вже шоста країна, що ратифікує ці договори, ухвалені на мировій конференції 48 країн у Сан Франсіско в вересні минулого року. Головний договір з Японією названо загально „договором замирення", при якому найбільше праці поклав Джан Фостер Доллес. Він був приявний під час голосування на сенатській галерії, як свідок свого особистого успіху з довготривалих переговорів з тими державами. Інші країни, що вже ратифікували цей договір, це такі: Японія, Великобританія, Австралія, Нова Зеляндія й Цейлон. Договір увійде в життя незабаром, бо треба ще тільки однієї держави, щоб його ратифікувала. Між такими державами є такі: Канада, Франція, Індонезія, Голяндія й Филипини, які найбільше заінтересовані в тих областях.

Сен. Тефт гнівний на губ. Дріскола за правибори

Маршфілд, у стейті Вісканзин. — Заява губернатора стейту Ню Джерзі, Алфреда Е. Дріскола, що він піддержуватиме кандидатуру генерала Двайта Д. Айзенгавера при правиборах у своєму стейті, викликала велике обурення сен. Роберта А. Тефта, який прохав був підтримки в цьому стейті від республіканської організації і, як каже, дістав прихильну відповідь. Після проголошення зміни поглядів Дріскола, сенатор заявив, що він здіймає свою кандидатуру при правиборах у Ню Джерзі, а Дрісколові закидає зламання слова. За вістями з Трентону, Н. Дж., губ. Дріскол закинув сен. Тефтові, що він не знає як поводитися в обличчі особистої невдачі. Одначе оця особиста суперечка між провідними республіканцями виявляє, що в республіканській організації стейту Ню Джерзі панує розлам, який досі був закритий, а який виявився публічно саме перед правиборами, призначеними на 15 квітня.

В квітні збудують кращі ракетові літаки

Вашингтон. — Підсекретар літунських сил, Розвелл Л. Джілпатрік, говорячи про урядові пляни в ділянці літунства в найближчих чотирьох роках, виявив, що вже в квітні цього року американська армія дістане кращий модель ракетового літака Ф-86 Ф. Досі цього типу літаки звалися Ф-86, або Ф-86 Е, цього останнього саме тепер вживають у Кореї. Літак Ф-86 Е виявляється кращим за російські МІГ-15, як це видно з повітряних боїв над Кореєю. Ракетовий літак Ф-86 Ф буде мати сильнішу машину, як дотеперішні моделі. У квітні цього року зачнеться його масова продукція.

Продукують мільйони протитуберкулозних таблеток

Ню Йорк. — Як повідомляє „Ню Йорк Геральд Трібюн" чотири фармацевтичні концерни заявили, що в найближчих шістьох місяцях випродукують мільйони протитуберкульозних пілюль. Фірма Шерінг Корпорейшен з Блюмфілду, Н. Дж. повідомляє, що вже має готових три мільйони таблеток, які вистачили б для 2,500 хворих на шість місяців. Фірма ця подарувала ці таблетки 255 шпиталям і санаторіям. Інша фірма, Непера, з Йонкерсу, Н. Й. подає до відома, що виготовить 10,000,000 таблеток за шість місяців для шпиталів в ЗДА і в Південній Америці, коли зможе одержати один потрібний сирівець. Те саме роблять інші фірми, що виробляють лікарства, та передають протитуберкульозні таблетки до шпиталів, щоб лікувати хворих.

Промисл спізнюється з протилітунською цивільною обороною

Сан Франсіско. — Заступник Краєвого Адміністратора Цивільної Ооборони, Джеймс Дж. Вадсворт заявив, що якби тепер з'явилася над ЗДА атомова небезпека, то її наслідки були б „величезні", бо великий промисл занедбав поробити відповідні приготовання. Доцільно плянована оборона зможе визначно зменшити жертви атомової бомби, яку ворог намагатиметься кидати на великі міста. Вадсворт говорив перед Радою Краєвої Промислової Конференції і взивав, щоб кожне місто і кожна фабрика доцільно приготувалася до протилітунської оборони, бо це зменшить число жертв у випадку ворожого налету.

СТРАЙК СТАЛЕВАРІВ ВІДКЛАДЕНИЙ

Вашингтон. — Комісія політики платні юнії сталеварних робітників вирішила прийняти пропозицію Ради Стабілізації Платень, щоб відкласти страйк в сталеварному промислі, який мав початися в неділю вночі. Це сталося підо впливом діяння Ради, яка ухвалила запропонувати сталеварам підвишку платні на $22\frac{1}{2}$ ц., як підстави до дальших переговорів між юнією й підприємцями. Рада Стабілізації Платні не веде переговорів, одначе вирішує іменем уряду, чи можна платню піднести. Тому, що в Раді згодилися дві групи, а це група заступників публіки і група робітнича на запропоновання підвишки, то це вважається ухвалою Ради, хоч група промисловців цієї пропозиції не підтримала. На всякий випадок урядове рішення згодитися на підвишку платні дає обом сторонам в сталеварнім спорі надію, що можна буде дійти до згоди. Рада пропонує, щоб платню на $17\frac{1}{2}$ ц. на годину і признати юнії засаду „замкненої робітні", тобто, щоб тільки члени юнії мали право до праці в таких фабриках, з якими юнія заключить контракт. Крім основної підвишки на $17\frac{1}{2}$ ц. прийшла б ще „побічна" вартістю 5.1 ц. на годину в формі продовження платних вакацій і інших добродійств з цим зв'язаних. Разом мала б підвишка досягнути висоти $22\frac{1}{2}$ ц.

ПРЕЗИДЕНТ ТРУМАН СПРОСТОВУЄ

Президент Труман, що від трьох тижнів перебуває на відпустці в Кій Вест, Флярида, виступив вперше за той час перед представниками преси та спростував твердження голови Краєвого Демократичного Комітету, Френка МекКіні, заявляючи, що його рішення відносно евентуальної кандидатури на перевибір президентом країни не залежатиме від розвитку переговорів в справі перемир'я в Кореї. Президент Труман рівночасно заявив, що ген. Двайт Айзенгавер має вільну руку і може вернутися назад до ЗДА, коли сам вважатиме це за відповідне

ПЕРЕД ЗАКІНЧЕННЯМ РІЧНИХ НАРАД ГОЛОВНОГО УРЯДУ У.Н.С.

ПРОДОВЖУВАНО ДЕБАТИ НАД ЗВІТАМИ ТА ОБГОВОРЮВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ СПРАВ В ЧЕТВЕРТОМУ ДНІ НАРАД

Ню Йорк. — В четвертому дні річних нарад Головного Уряду УНС, в четвер 20. березня, продовжувано дискусію над звітами головного касира Романа Слободяна та членів Головної Контрольної Комісії і Головної Ради, як теж редактора „Свободи" д-ра Л. Мишуги та редактора „Юкрейнієн Віклі" С. Шумейка.

В дискусії над звітом головного касира Р. Слободяна, в якій забирали голос майже всі учасники нарад, заторкувано справи інвестиції капіталів в бондах в ЗДА і Канаді, справу обезпечення тих, що при вписі затаїли свої хвороби (наприклад рака), виплати посмертного по суспендованих членах, залеглих відсотків, альокації капіталів на більші відсотки і т. п. Вичерпуючі відповіді на запити давав п. Р. Слободян підкреслюючи між іншим, що у виплатах посмертного чи в приймуванні членів УНСоюз керується постановами статуту і асекураційних законів а в поодиноких випадках теж людськими почуваннями.

Дискусія над звітами Контрольної Комісії відносилась теж переважно до фінансових справ, забезпечення зложених в банках фондів, фінансового стану „Свободи", дотацій на народні цілі і т.п. Вияснення від Контрольної Комісії давав її голова п. Дмитро Капітула, підкреслюючи між іншим, що в звітовому році фінансове положення „Свободи" настільки поліпшилось, що вже не було традиційного дефіциту.

Всебічні запити ставили учасники нарад до звіту редакції „Свободи", зокрема вимагали точніших вияснень відношення до поодиноких керівних центрів української політики. Висловлено побажання, щоб ці справи були ще окремо точніше з'ясовані на сторінках „Свободи". Обговорюючи дальші пляни редакції, члени Головного Уряду висловлювали побажання, щоб по можності здійснити задуми щодо поширення кореспонденцій з поодиноких громад та щоб віддавати більше місця справам УНС. Основні відповіді на запити давав д-р Л. Мишуга. Окрема дискусія відбулася над звітом редактора „Юкрейнієн Віклі" п. Шумейка.

У висліді дебат зібрані на нарадах одноголосно прийняли звіти та ухвалили довір'я членам Головного Уряду, як теж Редакції „Свободи".

Перед закінченням четвертого дня нарад започатковано ще дискусію в організаційних справах. Дискусію на цю тему попередив набутими своєю організаційною практикою спостереженнями організатор УНС на Ню Йорк, інж. Олександер Литвиненко. Головні думки його принагідної доповіді такі: УНСоюз ще має велике поле для організаційної праці і може добитися ще великих успіхів, якщо тільки організаційним проблемам буде відома належна увага. Нових членів треба шукати, бо тільки дуже рідко вони зголошуються самі. Для здобуття членів треба з одного боку знати їх психологію, а з другого треба їм основно вияснити чому вони повинні бути членами УНС. Інж. Литвиненко вважає, що УНСоюз може запропонувати своїм членам такі вартості і користі, яких не може запропонувати жадна інша організація, але все це треба з'ясувати, використовуючи до цього особисті зустрічі і пресу та принагідні видання.

Дебати на цю тему продовжуються. Наради закінчаться в п'ятницю відповідними ухвалами.

Америка перемагає в холодній війні

Сан Франціско.— Представники 108 товариств Допомоги подорожнім (Травелерс Ейд Сосайті) зібрані на краєвому з'їзді, вислухавши доклад колишнього американського амбасадора до Греції Генрі А. Грейді, довідалися, що американська програма економічної допомоги і пропаганда роблять своє і причиняються до перемоги Західнього світу в холодній війні. Грейді каже, що Росія не піде до стрілянної війни цього року тому, що вона боїться саботажу своїх сателітів. Другий промовець, — Джордж Гамлін Шо з Ню Йорку, передбачує, що відділи допоміжної організації для подорожніх будуть відкриті по всіх закутинах Америки і в заморських країнах.

АЧЕСОН ЗАЯВЛЯЄ, ЩО КОМУНІСТИ ЗАГРОЖУЮТЬ ІНДІЇ

Вашингтон. — Перед палатною комісією закордонних справ секретар стейту Дін Ачесон заявив, що комуністичні осяги в Індії створили „дуже небезпечне положення" і саме це приневолює Америку перевести програму технічної допомоги тій країні впродовж чотирьох замість десяти років. Ачесон при нагоді свідчення в комісії накреслив плян економічної допомоги індійському урядові для підвищення харчових продуктів на 7,000,000 тон на підставі Програми Взаємної Безпеки. Він сказав м. ін.: „Якщо б комуністи дістали контролю над Індією, тоді повстане дуже поважне положення для нас усіх". — Водночас із свідченням Ачесона в палатній комісії йшло свідчення секретаря оборони Роберта А. Ловета на таємнім засіданні сенатської комісії в справі виасигнування 7.9 більйонів на допомогу чужим країнам. Ловет прохав комісію, щоб вона поставила безпеку країни вище ніж зрівноваження бюджету.

На різні питання, Ачесон, у своєму свідченні, дав ще такі вияснення: деякі китайські націоналісти беруть участь у боях в Індо-Китаї, хоч головна сила тамошньої армії складена з самих індо-китайців; пропаганда Совєтів, начеб Америка була підпалячем війни, а Росія мирною голубкою, потерпіла невдачу. Це пізнати з того, що Совєти скликають тепер „економічну конференцію" до Москви; економічна западня в Англії спричинила б упадок цілої оборонної структури Злучених Держав для втримання Північно-Атлантійського Пакту.

Ухвали Комітету Міністрів у Парижі

Париж. — Представники Франції і Західної Німеччини в Міністеріяльному Комітеті Европейської Ради погодились почати безпосередні переговори в справі майбутньої долі промислової провінції Саарщини. Тимчасом рішено вислати до Саарщини окрему комісію, завданням якої буде підготовка і запевнення вільних виборів вже правдоподібно цеї осени. Порозуміння в справі Саарщини досягнено після серії розмов між французьким міністром закордонних справ Робертом Шуманом та західно-німецьким канцлером д-ром Аденауером. В цих розмовах, які відбулися на терені, але окремо від Ради Европи, рішено, щоб Франція і Німеччина негайно почали заходи, щоб долю Саарщини вирішити в безпосередніх переговорах між обидвома країнами. В розмовах братиме повноправну участь теж прем'єр Саарщини — Йоганнес Гофман. У зв'язку з цим рішенням та з майбутніми безпосередніми французько - німецькими переговорами в справі Саарщини, Аденауер відкликав запропоновану ним раніше цю точку з порядку нарад Европейської Ради, як теж зняв з порядку свій попередній протест проти дотеперішніх французьких заходів для господарської інтеграції Саарщини. Обі сторони виявляють готовість і бажання полагодити спірну справу Саарщини компромісово.

Уряд вияснює справу позички для Ірану

Вашингтон. — Департамент стейту вияснює відмову позички висотою $120,000,000 цим, що іранський уряд може самий зібрати в своїй країні доволі фондів шляхом звичайних податків, а Злучені Держави так перевантажені різними вимогами чужих країн, що неможливо всіх задовільнити. Це вияснення подає до відома департамент стейту тому, що в Тегерані заявив прем'єр Могамед Мосадех, наче б Америка ставила завеликі вимоги для позички. Крім того департамент стейту пригадує, що до Тегерану поїхали представники Міжнароднього Банку, які хочуть оперти позичку на чисто економічних засадах, а не на політичній вигоді і причинитися до розбудови господарства Ірану на тривалій базі.

Расові суперечності в Південній Африці

Кейптавн, Південна Африка. — Верховний Суд Південно-Африканської Унії проголосив вирок, уневажнюючи ним рішення уряду, щоби кольорові виборці голосували окремо. Негайно після того націоналістичний прем'єр Д-р. Деніл Ф. Мелан заявив в схвильованому парляменті, що уряд не виконає постанови Верховного Суду, яка суперечить рішенню парляменту. Опозиційні партії негайно почали акцію проти такого становища уряду, домагаючись його резиґнації.

„Українська Революція" – нова книжка англійською мовою

Прінстон, Н. Дж. — Накладом „Прінстон Юніверситі Пресс" появилася нова книжка англійською мовою про Україну, цим разом праця — Джана С. Решетара, мол., п. заг.: „Українська Революція, 1917-1920" (The Ukrainian Revolution, 1917-1920. A Study in Nationalism. By John S. Rechetar). Книга має 364 сторінки і такі розділи: Початок Державности; Центральна Рада; Уступлення Центральної Ради; Антракт Гетьманату; Відновлення Республіки; Розгром і погляд назад. При кінці книжки на 13 сторінках подано бібліографію і на стільки ж сторінках „Індекс імен". На внутрішній окладинці подано таку загальну характеристику нового твору: „Це аналіза українського національного руху, як він виник під час Російської Революції 1917 р. та дав Україні її власну нагоду здобути власну державність відірвавшись від Росії. Хоча ця студія не оминає факторів, які оформили розвиток українського націоналізму перед першою світовою війною, вона скомпонована головно на тлі різних урядів, політичних партій та індивідуальностей, які віддзеркалюють ідеали і недомагання національного руху під час найважливішого періоду новітньої української історії. П. Решетар розглядає відносини між українськими урядами і безпощадним большевицьким режимом в Москві..." На закінчення зацитовано голос проф. Филипа Мозлі, який твердить: „Направду піонерський твір. Він кидає ясне світло на одну з найбільш скомплікованих проблем еволюції сучасної Росії та Совєтського Союзу. Для інтеліґентної публіки неможливо розуміти комплікації російського розвитку без знання есенції української проблеми." Автор книжки є викладачем політики на Прінстонському університеті. Ціна книжки: 5 дол.

Кінцеві дні мистецької вистави в Ню Йорку

Ню Йорк. — Перша Українська Мистецька Вистава в Літературно-Мистецькому Клюбі при 149 2-га евеню триватиме ще тільки кілька днів і керівництво виставки сподіється, що кінець тижня українське громадянство метрополії використає, щоб її оглянути. Керівник вистави, проф. Литвиненко, інформує, що досі виставку відвідало тільки понад 400 осіб, що рішуче замало навіть на українські нюйоркські відносини.

МОЖЛИВІСТЬ ШВИДКОГО ПОВОРОТУ ГЕН. АЙЗЕНГАВЕРА

Париж. — Незвичайний успіх кандидатури ген. Двайта Айзенгавера на президента в правиборах в Міннесоті, рівночасно з попереднім великим успіхом в Ню Гемшир, може заставити теперішнього аліянтського головного командувача в Европі перевірити своє становище та вернутися до Злучених Держав раніше, ніж він плянував, щоб взяти участь у виборчій кампанії — повідомляють тут з поінформованих джерел. Ще в дні 7-го січня ген. Айзенгавер заявив, що він залишиться на своїм европейськім пості аж до часу, доки він не отримає „виразного" заклику до політичних обов'язків. Цю заяву інтерпретовано, що ген. Айзенгавер не думає вертатися до ЗДА раніше, ніж дістане номінацію на республіканського кандидата на президента, що може статися щойно в липні на республіканській конвенції в Шікаґо. Натомість вчора, після правиборів в Ню Гемшир і Міннесоті, ген. Айзенгавер заявив кореспондентам: „Ви, панове, можливо здаєте собі справу з мого здивування з висліду правиборів в Міннесоті. Збільшувана кількість моїх спігромадян, які голосують за моєю кандидатурою на президента, заставляє мене перевірити моє особисте становище та мої попередні рішення". В цьому напрямі мають впливати на генерала теж його численні приятелі в стейтах. Під впливом такого розвитку та загальної опінії, ген. Айзенгавер перед теперішнім передвиборчим рухом вже не повторював своїх попередніх рішучих відмов кандидувати, узалежнюючи свою кандидатуру тільки від „виразного покликання" до політичних обов'язків. Тепер, під дальшим натиском публічної опінії, ген. Айзенгавер готов змінити теж своє становище щодо кампанії та евентуально взяти в ній участь. У зв'язку з можливістю повороту ген. Айзенгавера, видвигається теж здогади щодо того, хто може бути його заступником на пості европейського команданта. В поінформованих колах вважають, що сам генерал підтримуватиме кандидатуру свого теперішнього шефа штабу, ген. Ґрунтнера, для якого він вже раніше рекомендував четверту генеральську зірку. Президент Труман зі свого боку заявив, що ген. Айзенгавер має вільну руку і може вернутися в кожній хвилині, яку сам вважатиме за відповідну.

Продовжується „мертва точка" в справі полонених на переговорах в Кореї

Токіо. — Після довшої перерви, комуністичні представники на переговорах в Панмунджом в справі перемир'я в Кореї відповіли вчора на низку запитів відносно обміну та репатріяції воєнних полонених, але ці відповіді в нічому не змінили існуючої в тій справі „мертвої точки". Аліянти очікували комуністичної відповіді головно на своє домагання, щоб репатріяція відбувалася виключно на добровільній базі та щоб були репатріовані тільки ті полонені, — які самі собі того бажають. — Крім того, аліянти домагалися комуністичного вияснення та розрахунку з приблизно 50,000 полонених південних корейців, яких силою включено в активну комуністичну армію. Зволікання комуністів з відповіддю давало деякі надії, що вони можуть запропонувати бодай компроміс, але вчорашня відповідь розвіяла ці надії, бо комуністи дальше стоять при своїм домаганні примусової репатріяції всіх полонених. Таке становище вдержує й надалі „мертву точку" в переговорах.

Аліянтський командант про стратегічну важливість Середземного моря

Рим. — Головний командант аліянтських збройних сил в Південній Европі, американський адмірал Роберт Б. Карні, виголосив вчора свою першу більшу промову після перебрання командного посту, підкреслюючи важливість середземноморського терену для аліянтської оборони та „величезний проґрес", який вже зроблено в оборонній підготовці на тому просторі. Адмірал Карні промовляв в порті Генoа на закінчення перших спільних воєнних маневрів аліянтської фльоти, в яких взяли участь американські, англійські, французькі та італійські воєнні кораблі. Він твердив, що вдержання Середземного моря має рішальне значення для оборони Европи перед інвазією зі сходу, подібно як Італія має з черги рішальне значення для оборони Середземного моря.

Заворушення в Трієсті

Трієст. — Коло 20,000 італійських націоналістів в цьому „вільному" місті влаштували минулого четверга протизаконну демонстрацію, домагаючись від західних великодержав рішення для повороту Трієсту до Італії. Під час демонстрації прийшло до заворушень та бійки між демонстрантами і поліцією, яка намагалась припинити демонстрацію. У висліді цих заворушень коло 30 осіб було поранених і понад 60 демонстрантів заарештованих. В заворушеннях не була вмішана міжнародна аліянтська поліція, тільки місцева, яка є під аліянтською командою.

ФРАНЦІЯ І НІМЕЧЧИНА ПЕРЕГОВОРЮВАТИМУТЬ В СПРАВІ СААРЩИНИ

Париж. — Комітет Міністрів Европейської Ради засадниче схвалив предложення британнього державного секретаря закордонних справ Антона Ідена про получення організацій Пляну Шумана з Европейською Радою. Метою такого посунення є бажання відкрити шлях усім народам до співучасти в сталевій і вуглевій царині. Одночасно, прихильне ставлення міністрів до пропозиції Ідена означує відкликання колишньої думки про перетворення Европейської Ради на політичний рушій европейської федерації. На цьому ж засіданні міністрів підписано додатковий протокол конвенції Ради щодо прав людини, підкреслюючи вільність виборів, навчання й право власности. Цей додаток до конвенції прав людини є особливо важливий. Пункти конвенції є значно виразніші в порівнанні з декляраціею ОН про права людини, бо передбачують санкції на випадок порушення цих прав. Згадана ухвала особливе значення може мати для Европи, де вона може бути оборонцем демократії.

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday'sissue (the Ukrainian Weakly, English language supplement):	
На рік	$ 3.00	One year	$ 3.00
На пів року	$ 2.00	Six months	$ 2.00

За кожну зміну адреси платиться 10 центів

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПРАВИБОРИ В МІНЕСОТІ

Вислід правиборів в Міннесоті американська преса майже одноодушно оцінює як „політичне чудо", маючи на думці несподівану перемогу кандидатури ген. Айзенгавера. В чому криється це „чудо"?

Для зрозуміння „політичного чуда" в міннесотських правиборах, треба знати обставини в тому стейті. Перш усього — Міннесота завжди вважалася за один з найбільш ізоляціоністичних стейтів. Ген. Айзенгавер, тепер головний командант аліянтських збройних сил в Европі, є діяметральним запереченням ізоляціоністичних тенденцій в американській політиці.

Це одна обставина, що була в некористь Айзенгавера. Але таких було багато більше. Офіціяльним републіканським кандидатом в міннесотських правиборах був „син Міннесоти", колишній її губернатор Герολд Е. Стассен, який майже всеціло опановує стейтову републіканську машину.

Але вже найбільшою перешкодою для перемоги Айзенгавер в міннесотських правиборах могла бути обставина, що імени Айзенгавера там не було навіть на виборчій листі. Краєвий комітет для вибору Айзенгавера президентом зі свого боку нічого не робив, щоб форсувати кандидатуру Айзенгавера. Місцевий добровільний комітет тільки минулого тижня довідався, що у зв'язку з законними обмеженнями ім'я Айзенгавера не могло бути включене в офіціяльний список републіканських кандидатів і тоді почав кампанію, щоб виборці самі дописували Айзенгавера на віддаваних ними виборчих списках. В додатку сам Айзенгавер не сказав ані одного слова в користь своєї кандидатури, перебуваючи далеко від Міннесоти в аліянтській головній квартирі біля Парижа.

Проте, у виборах трапилось „чудо". Не зважаючи на ті дуже несприятливі обставини, 107,000 з усіх 287,000 републіканських виборців порушили виборчий звичай і на списках кандидатів дописали власноручно кандидатуру ген. Айзенгавера. Багато виборців навіть не знали, як правильно написати ім'я і прізвище Айзенгавера, а деякі дописували олівцем тільки популярне прізвище генерала — „ІКЕ" — „Айк".

Загальний вислід голосування в міннесотських правиборах був такий: На републіканському списку Гаролд Стассен дістав 128,134 голоси, ген. Двайт Айзенгавер — 106,788, сенатор Роберт Тефт — 23,966, Едвард С. Сліттдел — 21,339, губ. Ірл Воррен — 5,173 і ген. Доглес МекАртур — 1,536. З демократичних кандидатів сенатор Гюберт Гомфрі дістав 98,704 голосів, сенатор Істес Кіфовер — 19,783 і президент Труман 3,602 голоси.

В політичних колах Вашингтону прийнято перемогу ген. Айзенгавера в Міннесоті за ще більш рішальну, як вислід правиборів в Ню Гемшир. Негайно після проголошення висліду правиборів, сенатор Кебот Ладж з Массачусетс, керівник краєвої кампанії за кандидатуру ген. Айзенгавера, видав відозву, щоб републіканці подвоїли свої зусилля в користь ген. Айзенгавера, як найбільш популярного републіканського кандидата. Ню Йорк Таймс, який вже раніше зголосив свою підтримку кандидатури Айзенгавера, коментує вислід голосування в Міннесоті як наявний доказ, що американський нарід має інстинктовне довір'я до „Айка" та що републіканці зробили б велику помилку, якби не використали тої нагоди, щоб знову прийти до влади після 20 років.

Практичне значення правиборів в Міннесоті криється головно в їх впливі на правибори в інших стейтах, зокрема в сусідньому Висконсин, що відбудуться 1-го квітня, та в Ню Джерзі, що відбудуться 15-го квітня. У Висконсин, подібно як і в Міннесоті, ген. Айзенгавера не буде на списку, бо закон вимагає, що на список може бути поставлений тільки кандидат, який дасть на це свою письмову згоду. Відносно Ню Джерзі, сенатор Тефт, під впливом висліду дотеперішніх правиборів та виразної заяви губернатора Дріскола в користь ген. Айзенгавера, заповів, що він стягне свою кандидатуру в тому стейті.

Немає сумніву, що кандидатура ген. Айзенгавера та його велика популярність серед американського народу дає републіканцям добру нагоду позмагатись за владу. Проте, сьогодні ще було б дуже рисковно пророкувати евентуальний вислід самих виборів на президента. Американський нарід любить несподіванки і в день виборів кожний американець направду є „босом" та віддає свій голос так, як йому наказує його сумління і переконання, яке не доконче мусить йти по лінії популярности одного чи другого кандидата.

Російсько-монархістична дипломатія

Внаслідок зовнішніх спроб привести до організаційного ладу російську **еміграцію**, наступило дальше розпорошення і загострення міжпартійних конфліктів. Вже в самому процесі об'єднувальної акції, Нюйорська Ліга розкололась, утворилась нова партія „Народного двіженія". В свою чергу в цій новій партії наступив бунт: два непримиримих його крила одне одному погрожує судом. Так звані демократичні російські партії ніколи не скликають партійних з'їздів. До того ж своїм складом вони такі малочисельні, що членів вистачає лише на партійний провід. В Німеччині росіян по війні так залишилось мало, що вони навіть не спромоглися створити окремого табору ДП. Невеликі групи росіян були розпорошені між населенням українських і прибалтійських ДП таборів. Серед росіян переважають емігранти ще з першої світової війни.

Особливістю російської іміграції є її двоподіл на республіканський і монархічний табори, політична коаліція між якими, як показує практика, виключена. Спроба республіканців - демократів вести якусь політичну акцію, монархістами трактується як змова проти російського народу. Монархісти обвинувачують Керенського за здачу без боротьби влади большевикам, звуть його зрадником, брехуном, убивником царської родини і вимагають виключення його з політичного життя. Монархісти запевняють, що їх є серед еміграції 95%. Права російська преса опублікувала довге звернення до вільного світу голови російського імператорського двору великого князя Владіміра. Він говорить, що з тривогою дивиться на антиросійські настрої в ЗДА, обвинувачує американських журналістів, що вони ототожнюють СССР з Росією і пишуть про „російську загрозу", а не про комуністичну. Великий князь виправдує російське загарбництво в минулому тим, що Росії були життєво-необхідні виходи до морів.

В Ню Йорку виходить два монархістичні часописи „Росія" і „Знам'я Росії", а в Аргентині „Наша страна". Редактор „Росії" Рибаков певно вже старий чоловік, бо закликає росіян, галичан, карпаторосів і українців рятувати „спільну батьківщину"... Росію. Редактор „Знамені Росії" Н. Чухнов і „Нашей страни" І. Солоневич мають талант до гострих висловів. Іван Лукяновіч Солоневіч особливо голосна персона серед російської еміграції. Цей Іван Лукянович тієї думки, що „коли на тій пресловутій Україні візьмуть верх петлюри и бандери, то її жидівське населення буде більш-менш повністю винищене". В своєму часописі „Наша страна", що виходить під девізом: „лише цар врятує Росію від нового партійного рабства", Іван Лукяновіч так характеризує ставлення свого монархістичного табору до національно-визвольних рухів неросійських народів: самостійники всіх мастей розвивають бішену енергію. Джерело енергії — Англія, що взяла на себе ролю „нацистського сурогату". Англія підтримує сепарастистів тому, що, втративши свої колонії, зі злоби хоче, щоб і Росія втратила колонії. Реалізація плянів англійського генерала Фулера „означає розгром ЗДА і, як наслідок цього, повна відсутність для всіх нас дальших евакуаційних територій". „Расчленітельная" програма СОНР-у рівнозначна подарунку Кремлеві десяти тисячі танків. Політика Американського комітету — політика американського самовбивства.

Редактор „Знамені Росії" Ніколай Чухнов — ветеран боротьби з сепаратистами. Лідерів російсько-республіканських партій, що з'їжджалися в Німеччині на наради, щоб „заработать немножко зеленых бумажек", Керенського, Ніколаєвського, Мельгунова, Байдалакова, Яковлева-Нарейкіса Чухнов називає зрадниками, найманими вбивниками, торгашами. Лайонс і Дон-Левін — одні з безчисленних російських ворогів. В ч. 55 „Знамені Росії" Чухнов так характеризує діяльність Американського комітету: „Приватний Американський Комітет, який так тільки називається, а в дійсності не приватний, вирішив зробити першу спробу створення закордонного органу, цілком покірного його темним плянам розчленування і знищення Росії. Імена ненависників нашої батьківщини, що стоять на чолі цього комітету, говорять сами за себе. Американський Комітет відвертий ворог, що послуговується всіма йому доступними засобами.

В армію Дон-Левіна і Керенського, заявляє Н. Чухнов, Росія не дасть ні одного вояка. (ЛЛ)

Іван Кедрин

ЗУАДК на нових рейках

(З приводу концерту Відділу ЗУАДК у Ню Йорку).

Українська суспільна опіка в ЗДА не є винаходом нинішнього дня, але ще ніколи не була такою потрібною і не накидалась, як актуальна проблема так гостро, як тепер. Різні давні українські товариства й організації мали (і мають) у своїх статутах завдання з харитативної ділянки. Але давня українська громада в ЗДА була тверда, давні іміґранти не знали установ суспільної опіки в Европі і ніколи з них не користали, буквально від першого свого кроку на американській землі були здані виключно на власні мозолисті руки і власну голову, їм теж легше приходилось обходитися без організованої суспільної опіки, бо в більшості вони привикли вже раніше фізично працювати, бідно жити, ощаджувати, терпеливо дороблятись. Але й була чула на чужу біду, знаючи її з власного досвіду. І тому, коли під кінець світової війни виринула в ЗДА проблема допомоги 200-тисячній масі скитальців в середній Европі, давні іміґранти покликали до життя ЗУАДК, що наставився ввесь на суспільну допомогу, — звідсіль в Европу. Тоді ввесь „апарат" був дійсно апаратом у „лапках": це була дійсно добровільна, харитативна установа, де працювали всі не за страх, а за совість, збіраючи, пакуючи і висилаючи в Европу сотні й тисячі „бейлів" із одягами та десятки тон харчів, тисячі пачок, безпосередньо від ЗУАДК-ту чи від окремих осіб через ЗУАДК. Тоді про переселювання скитальців з Европи в Америку ще не було мови, тоді була мова тільки про допомогу і змога тільки помагати.

З приїздом нових іміґрантів почала **відразу** актуалізуватись проблема суспільної допомоги на терені самої Америки. Новоприбулі були трохи „з іншого тіста". Правда, вони не цуралися хапатись відразу за будь-яку працю, відкидали на бік свої непридатні їм тут для заробіткового користування високі студії й титули, почали відразу вгризатися в твердий тутешній ґрунт і ставати мерщій також і на власні ноги. Маючи в масі краще знання мови, більший досвід із стику з чужинецьким світом, будучи меткішими, як міський елемент чи такий, що перейшов вже школу війни і після воєнних років, новоприбулі може навіть і швидше влаштовувались, як давніші їхні попередники на тутешньому ґрунті, швидше почали користати з добродійств високої американської життьової стопи, відразу почали орієнтуватись на ту стопу, бо розмірно тільки невеликий відсоток захопився виключно лише можливостями готівкової ощадности й насолоди від щораз вищої квоти у банковій книжечці. Але ж новоприбулі привикли теж до установ суспільної опіки в Европі, більше користали з неї, як речі самозрозумілої у новочасному громадянстві, почали теж дійсно потребувати її. Бо не всі новоприбулі могли бути твердими. Багато з них відразу заломлювалось, множились випадки потреби клінічного лікування, багато просто фізично, деякі психічно не годились до фізичної праці. Багато було зовсім самітних. За фізичну працю взялась теж маса інтелектуалістів, бо тільки деякі інтеліґентські професії (лікарі, інженери, ветеринарі, частинно одиниці — професори високих шкіл) змогли тут приміститися за фахом. Виринає питання: По-перше, чи це добре в широкому українському інтересі, щоб скапарились одиниці, які можуть ще дати певні тривкі культурні цінності, і 2) як довго зможуть всі вони видержати на фізичній праці і 3) чи всі вони зможуть знайти забепеку своєї глибокої старости виключно лиш у своїй рідні?! Щораз частіше чуємо, що батько родини, якого заробітня платня була основним джерелом удержання рідні, впав спаралiжований. Рідня не тільки втратила свого кормителя, але й дістала на свою спину тягар, що його не всилі нести. Хто їй допоможе?! Щораз частіше чуємо, що важка недуга в родині не тільки вичерпала всі невеликі її ощадности, але й примусила затягти великий новий борг, що його ні-звідки сплачувати. Хто поможе перебути важкий час, поки хворий видужає і рідня знову почне жити нормальним життям? Хто відвідає недужого чи недужу, що лежить у шпиталі, далеко від місця замешкання своєї близької родини? А що й казати про майбутні роки, коли не тільки зростатимуть банкові конта в одиницях, але й роки життя в старих людей, які насправді потребували б для своєї забезпеки аж такого долярового конта, що його не всилі ні вони ні їхні близькі наскладати за короткий час свого перебування тут!

Вся ця проблематика станула рубом відразу від початків припливу нової іміґрації. ЗУАДК, зайнятий із головою переселенчою акцією, не зміг її опанувати: ані фінанси на це не дозволяли, ані апарат не був наставлений і достосований до такої роботи. Місцева суспільна опіка здавалася теж другорядною проблемою у порівнанні з велетенською проблемою перещеплення на американський ґрунт нових десятків тисяч українців з Европи. І тому ЗУАДК мав жаль до місцевих громад та їх організацій, що вони не опановують відтинка суспільної опіки, а ці місцеві організації зацитькували свою совість, покликуючись на існування ЗУАДК-ту. Новоприбулі зорганізували „Самопоміч". Деякі давні іміґранти, головно з кругів ЗУАДК-ту, закидали, що треба було радше включиться активно в ЗУАДК і в його рямцях робити суспільну роботу. Діячі „Сомопомочі" мали арґументи на потребу окремої суспільно-допомогової організації. Слава Богу, що минулися давні суперечки, але до тісної співпраці в пракитці таки досі не дійшло і, за нашим переконанням, не дійде через іншу атмосферу та інший настроєвий підхід. Недавно створилась ще одна організація суспільної опіки — Бюро Допомоги в Ню Йорку, оперте об розмірно скромну американську дотацію. Не можна відмовляти „Самопомочі", що вона не зробила людям багато добра, особливо в ділянці моральної допомоги, піддержування людей на дусі, підбадьорювання їх, помочі в дрібних, але надокучливих справах правної поради, часто в справі вишукання праці. Не можна згори неґувати рацію існування будь-якої зорганізованої спроби вести суспільну опіку й оцінювати конкретну працю треба за конкретними її вислідами, за її підсумками за певний довший час. Поле для суспільної опіки серед українського громадянства в Америці таке розлоге, що там доволі місця для всіх! Але теж ніодна давніша чи новіша організація із цілями суспільної опіки не матиме того загального і всеохоплюючого характеру, що ЗУАДК! Це не є організація ані „старих" ані „нових", тільки спільна, — спірається теж на найздоровішому принципові масової жертвенности рідного громадянства, має за собою світлу традицію минулих років, що — при всіх недоліках — виказує безумовно імпонуючий активний білянс заслуг, переборов щасливо крізу групових атак, доказавши, що це понад-групова всенаціональна установа, викликає до себе і повагу і сентимент і має всі дані „сеніора" у світі української суспільної опіки бути надалі не тільки головною установою суспільної опіки, але й такою, яка єдино могла б координувати працю і всіх інших суспільно-допомогових організацій, чи таких, що у своїх статутах передбачують суспільну опіку. Переселенча акція в масі скінчилася. Тому автоматично накидується ЗУАДК-ві проблема суспільної опіки — в Америці і в Европі — як головне завдання. Добре, що ЗУАДК на ці рейки переставляється. Хай чимшвидше переставиться і виkaже в ділянці суспільної опіки ту саму активність, що в ділянці переселенчій. І ми всі йому в цьому допоможемо.

М. В. Дольницький

ФРАНЦІЯ І ДЕ ҐОЛЬ

Коли в травні 1940 року, німецькі війська залляли Францію, прийшов кінець Третій Республіці. Маршал А. Ф. Петен, що перейняв владу від П. Рейно, висловився за закінченням війни і проти дальшого пролиту крови. 16-го червня 1940 року маршал Петен створив новий уряд, на чолі якого станув згодом П. Ляваль.

16. червня цього ж року, два дні після того, як маршал Петен проголосив кінець війни з Німеччиною, маловідомий французький генерал, Ш. де Ґоль, постановив рятувати честь Франції, заповідаючи дальшу боротьбу проти німецького окупанта. Коли парлямент у Віші проголошував кінець Третьої Республіки та обрав маршала Петена головою тоталітарної Франції, де Ґоль в цей час, 10 липня 1940 року, вже був головою провізоричного Національного Комітету, що зразу дістав повне визнання від союзників, як леґальне заступництво вільних французів.

Екзильний уряд де Ґоля повів, в союзі із Англією, запеклу боротьбу з німцями. Підпілля Франції поширило свою діяльність, де Ґоль опрацьовував пляни, що їх хотів здійснити після прогнання завойовників. В червні 1943 року уряд де Ґоля переноситься до Альжиру, а зразу після звільнення Парижа, ген. Ш. де Ґоль формує новий провізоричний уряд в столиці Франції, який залишається при владі до хвилини загальних виборів, 21. жовтня 1945. Французький парлямент береться опрацювати нову французьку конституцію, обираючи одночасно ген. Ш. де Ґоля першим президентом вільної Франції.

Ш. де Ґоль виявився вже на еміґрації людиною, яка знає чого хоче і до чого змагає. Прем'єр Черчіль нераз нарікав, що з цим малим генералом в нього багато клопоту. Франція, казав де Ґоль, мусить не тільки бути вільною, але і сильною державою, з сильним урядом, мусить переформуватись в спільноту, яка викликує в світі пошану і подив, Франція мусить менше оглядатися на союзників, але перш усього шукати рятунку в себе самої.

Не маючи до розпорядимости зорганізованої партії, яка б голосила його ідеї, будучи постійно під обстрілом власних земляків і не користуючись великою популярністю союзників, ген. де Ґоль огірчений партійництвом і намаганням політиків дати Франції таку конституцію, яка віддавала б всю владу парляментові, а не президентові, резиґнує з найвижчого уряду в державі і 13 листопада 1946 року усувається в тінь, виїжджає з Парижа і поселюється в свойому мастку.

В жовтні 1946 року, малою більшістю голосів, Франція одержує нову конституцію, таку, яку хотіли політики і проти якої виступав де Ґоль. Четверта Республіка почала формально існувати, коли французи обрали В. Оріоля, 16 січня 1947 року, президентом Франції.

Франція стала тереном політичних пристрастей, роздору, жертвою комуністичних практик. Парляментарна балаканина, безробіття, страйки, високі податки, слаба і нездарна армія дали подібну картину, як в трагічний період між двома світовими війнами. Уряди приходили і відходили, деякі з них проіснувавши тільки 68 годин. Францію опонував хаос.

Ген. Ш. де Ґоль, приглядаючись до цієї ситуації з свого мастку, ждав, сподіючись, що його, рятівника французької чести за часів війни, покличуть знову, рятувати Францію в мирний час. Та поклик не приходив. Тоді він збірає групку однодумців і організує „Об'єднання Французького Народу", що швидко здобуває популярність серед **патріотичних** французів і росте з кожним днем. І коли в червні 1951 року Франція обирала послів, партія де Ґоля шле до парляменту найбільше число заступників — 118, в час коли комуністи здобувають 103 місця, соціялісти 104, праві Партії 89, радикали 94, Християнські демократи 85. Кол. прихильники всіх партій, та найбільше із рядів комуністів, соціялістів та християнських демократів, стають лавою за „освободителем Франції" ген. Ш. де Ґолем.

6 років працював ген. де Ґоль в своєму мастку з надзвичайною терпеливістю, приготовлюючись до великого завдання — рятувати Францію з хаосу. Не беручи особисто участи в працях парляменту, він не перериває зв'язків з громадянством. Роз'їздить по країні, голосить свої ідеї. Франції треба сильного виконавчого органу, розподілу законодавчої і судової ділянки, президента, з такими повновластями і обсягом дії, як це є в ЗДА. Треба змагати до двопартійної системи, виелімінувати вплив безлічі малих партій, малих партійних бонз, треба основних реформ, сильної армії. Франція не повинна брати участи в Атлантійському договорі, доки він не буде переорганізований, Франція не повинна погоджуватися на участь в европейській армії під керівництвом неевропейця, але пропаґувати створення національних армій під кермою національних штабів, які опісля, могли б співпрацювати на основі договору поодиноких держав, які створили б Европейський Союз. Франція мусить здатися на власні сили.

Погляди ген. Ш. де Ґоля та його ідеї звучать революційно. Не дивно, що його противники називають його кандидатом на диктатора. Прихильники доказують, що ген. де Ґоль керується тільки добром Франції, що він мав нагоду бути диктатором, але з нагоди не скористав. Дискусії, нераз гарячі, йшли не тільки на зборах по цілій країні, але з ще більшим темпераментом на терені парляменту. Доходило до образ, навіть бійок. „Об'єднання Французького Народу" не переставало боротися за справжнє відродження Франції, не жаліючи слів критики під адресою одного за одним французьких урядів, що їх воно, на наказ ген. де Ґоля, на спілку з комуністами допомагало валити. Ситуація Франції гіршала з дня на день, а ген. де Ґоль все ждав на поклик.

І коли останній уряд Франції на чолі з Е. Фором пішов у відставку, здавалося, що прийшла хвилина тріюмфу для Ш. де Ґоля і його „Союзу Французького Народу". Преса почала писати, що він єдиний може врятувати Францію із зростаючого хаосу, відвернути Францію з шляху, що веде до політичної і фінансової пропасти.

Цілий світ приглядався до довготривалої урядової кризи у Франції. Здавалося, що немає виходу, що приходить кінець багатопартійній, балакливій Франції. Очі всіх були звернені на през. Оріола.

(Закінчення на стор. 3.)

Василь Косаренко-Косаревич

РУСЬ-УКРАЇНА і МОСКОВІЯ-РОСІЯ

3)

Розгляд обох перейменувальних експеріментів білого і червоного Кремля в рр. 1721 і 1921 виказує м. і. ось які наявні факти й висновки:

1) Обі назви є чисто політичного державно-імперіяльного характеру, що наказані були деспотичними володарями в Кремлі свавільно згори. 2) Так само, як наказна назва „совєтська" не створила в теперішності нового „совєтського народу" в етнічному змислі та нової совєтської мови, а тільки нову „совєтську націю" в змислі державної приналежности до „Совєтської Імперії" москалів-русскіх, так і наказана назва „російська" не створила по р. 1721 нового „російського народу" в етнічному змислі та нової російської мови, а тільки нову і в р. 1917 зкраховану „російську націю" в змислі державної приналежности до „Російської Імперії" тих самих москалів-русскіх. 3) В народньо-етнічному змислі цей самий народ москалів-русскіх був носієм своєї Московської Імперії і залишився носієм - корисником теж по її перейменуванні на Російську та на Совєтську. 4) Сам цей народ називає себе тією самою назвою „русскіє", котра зумовлена була його колишньою колоніяльною приналежностю до Русь - Імперії русинів-українців. 5) Не було російських народу й мови та немає совєтського народу і такої мови, так не могло бути ніколи ані російської ані совєтської літератури. Були й залишились лиш літератури: русько-українська, московська по-нашому, а „русская" по-московському, польська, литовська, і т. д. 6) Нації під власнородньою назвою „русская" в історії та в розвою московського народу ще ніколи не було і немає. Перша національна назва народу „русскіх" була „московська", друга „російська" а третя й остання „совєтська". Тим то поянюється парадокс у факті, що в реєстрі членів ООН найдуться нації „українська, польська і білоруська та совєтська з простору бувшої Росії а теперішнього СССР, але немає там націй „русскої" ані „російської".

Прагнення народу москалів-русскіх зберігти за всяку ціну цілість своєї вже награбованої імперії є сильніше від гордости й вірности своїй народній назві та власнороднього самодостоїнства.

Світова революція і включення цілого світа до совєтсько-російської імперії не вдались. Зате проголошено росіян „вибраним народом". Збереження посідання України, що необхідна для потужности московської імперії набрало особливої ваги. Попередні наукові устійнення щодо монгольства-туранства москалів-русскіх попали під анатему. Вирішальним став наново традиційний рушій.

Ось чому совєтські москалі фальшують літопис. Іларіон в гробі перевернувся би, як би почув, що його гордого тим, що він „русин", перемінили на „русского родом", отже на „русского" автохтона північних колоній Руси-України.

Найбільшою перешкодою на дорозі до визволення України є факт, що наша власна Русь-історія є в посіданні москалів. Тільки тому весь світ вважає нас „бездержавним народом" або „аморфною масою", неспосібного жити незалежним державним життям. На відібрання української землі зі „загребущих рук" москалів треба не тільки власних матеріяльних сил, але й цілого Заходу, загроженого такою самою долею. Але на відібрання нашої Русь-історії з московського посідання вистарчить вже духова сила переконливих наукових арґументів у дискусіях із чужинним науковим світом. Як же ж можна нам рахувати на успіх в останньому разі, якщо ми продовжуватимемо вживати **назви** „Росія" для **Московії** а „росіяни" — для москалів-русскіх? Це ж є contradictio in adjecto всіх наших визвольних змагань як щодо краю так щодо нашої старої історії з до- і по-татарських часів.

(Закінчення).

Бути членом Українського Народного Союзу, значить належати до такої української організації, яка об'єднала в Америці й Канаді найсвідоміші українські сили в один ідейний моноліт та поставила його на службу нашим країнам та нашому поневоленому українському народові.

Ѳ. Семенків

У.Н.СОЮЗ ОЧАМИ НОВОПРИБУЛОГО

У „старому краю" ми мали дуже неясне уявлення про українське життя в Америці. Воно представлялося нам значно багатшим матеріяльно й значно біднішим духово, ніж, як це виявилося пізніше. В додатку, ми були переконані, що життя нашого народу дуже рухливе в Канаді, а цілком непомітне в ЗДА.

По закінченні війни, на еміґрації в Німеччині довелося оглянути велику пропам'ятну книгу УНСоюзу, але й вона не змінила загального враження. Думалося, що деякі справи тут перебільшені, бож досі ми мали справу з звичайно неправдивими інформаціями пропаґанди диктаторських, або напівдиктаторських (якою була й передвоєнна Польща) держав. А вже мешканці СССР знали досконало, що в кожнім повідомленні, в кожній книжці є не більше одної сотої частинки правди. Бо там щороку писали нам про великі здобутки, про щасливе життя. Журнали приносили світлини — як ми живемо, їмо, веселимось, а ми, — голодні, обдерті дивилися понуро на ці брехливі ілюстрації й статті й навіть не могли сплюнути або вилаятись, щоб аґент НКВД не побачив нашого обурення.

Коли німці були під Києвом, радіо й газети запевняли нас, що бої відбуваються під Львовом, а про упадок Києва мешканці Москви дуже довго не знали.

Минуло багато часу, доки ми призвичаїлися, що газети можуть писати правду, а звіти й різні ювілейні книги подавати дійсний стан. Себто, що звіти УНСоюзу це не роздмухані („дуті", — як казали в нас) справоздання різних колхозів, совхозів, МТС тощо, а речеві дані, за зразком американським, де правдива інформація — нормальне явище.

З принагідних заміток у пресі, можна було довідатись про доброчинну та культурну акцію, що в них брав участь УНСоюз, але дійсна велич цієї праці представилась лише по приїзді до ЗДА. Шукавши по бібліотеках англомовної літератури про нашу батьківщину, новоприбулий довідався про низку книжок на цю тему, виданих УНСоюзом. Виявилось, що майже все, що править американцеві, — й не тільки американцеві, — за правдиві інформації про Україну, — вклад праці й грошей членів УНСоюзу. Рішається нині багато справ світового значення, а серед них і доля нашої Батьківщини. Довідників про Україну дуже мало, але не можна собі уявити, що було б, якщо б по Америці не були розсіяні книги видані УНСоюзом.

Таким чином, УНСоюз переріс рямки своєї прямої діяльности, як забезпеченевого Товариства, а став опікуном нашої культури й політики в Америці. Бо не лише ці книги, але й самий поширений наш часопис в Америці, це ж саме його щоденник.

До того доходить повсякчасна активна участь членів президії і взагалі членів Союзу у маніфестаціях, нарадах, конференціях з постійним інформуванням діячів і громадян ЗДА про прагнення нашого народу бути вільним і спричинитися до упадку тиранськo-імперіялістичної Москви.

Переглядавши дописи з місць в нашій пресі, помічається яку муравлину працю об'єднання розпорошених іміґрантів з України проробив УНСоюз. За скромними назвами соток Відділів, криється свідоцтво зростання нашого народу на новій його батьківщині. Зростання це помітне й в матеріяльній ділянці, якщо сьогодні майно Союзу переходить тринадцять мільйонів долярів. Ці мільйони прийшли не з дарів багатіїв, а з, буквально, центових вкладок найбідніших робітників.

Зваживши непомірні труднощі, що їх мусіли перебороти засновники, працівники й усі члени УНСоюзу, зрозумівши, що ця організація й далі виказує зростання, доводиться дивуватися осягам й хочеться внести й свою цеглинку у велику будівлю, що її мурують тисячі мозолистих рук українського робітництва.

Напередодні Загальних Зборів С. Г. в Ню Йорку

Студентська Громада, ця молодеча установа, існує тут щойно кілька років, а вже в її хроніці записані вже деякі успіхи, як наприклад поміч студентам в Европі, організування студентів-іміґрантів, праця над оживленням товариського життя серед молоді.

Щороку Студентська Громада відбуває свої загальні збори та вибирає найвідповідніших членів виділу. Кожен новий виділ починає з розмахом свою діяльність та плянує широку працю, не оглядаючись на байдужість членів. Одначе вже по перших невдачах виділ поменшує розмах, а сподівана обнова життя завертає до первісного стану та до утоптаних попередниками стежок. Якось тяжко нашій молоді стати на нові шляхи та взятись за діло організування всього студентства з правдивим розумінням його ваги у суспільстві та з невсипущим, тривалим запалом.

Шукаємо причин цього явища, бо нашою метою є подати пораду дорогій молоді, що вже незабаром стане на виручку старших поколінь, що займе наше місце в установах та поведе нові покоління до кращої майбутности.

Нам здається, що найважнішою причиною заломання кожночасного виділу є тяжкі умови праці, серед яких знайшлися молоді, незаправлені ще до борні люди. Фізична праця висотує з них увесь молодечий запал, а для ідеалів і громадського життя залишається в них мало енергії. Нам здається, що надійшов уже той час, коли нам усім треба подумати над справжніми студіями, особливо тим молодим, що вспіли вже тут придбати собі дещо для основ майбутнього життя.

Не бути нам увесь вік замітайлами та фабричними коліщатками, коли доля показала нам іншу мету, до якої ведуть стежки тільки поважного, високошкільного життя!

Вже тепер, хоч новий академічний рік ще далеко, треба нам усім думати над цим пекучим питанням, як від праці рук переключитись на працю ума, використовуючи всі дані нової землі. Щоб узяти найправильніший напрям для студій, до цього потрібно у виділі Студентської Громади людини з талантом в ділянці студійної організації, а не випадкових порадників. Цей людині треба забезпечити бодай частинно прожиток, а за те вона зможе посвятитись своїй праці й завданням. До студійного референта належатиме точна інформація й заохота до студій, для кожного відповідних. Тому він повинен зладити на основі даних порадник-книжку невеликих розмірів, або відкрити при Товаристві бюро порад, особливо напередодні нового академічного року. Відповідне спрямування молоді, відповідна пропорційність у виборі звання — то не маловажна справа для нашої майбутности. Адже від числа поважних фахівців залежатиме у великій мірі форма й суть нашого майбутнього життя.

У майбутньому виділі треба теж людей з умінням притягати нових членів, які завжди вносять у життя установ нові думки, нові ідеї. Треба змагатись за побільшення членства, бо тоді можна мати кращий вибір кандидатів, що виходять з права кооптації до різних референтур.

Енергія, ініціятива, амбіція, посвята в праці, оптимізм, ідеалізм, віра, розум, досвід, повага, чесність — то необхідні прикмети добрих провідників. Щоб підшукати таких людей до цього потрібне поважне передумання кожної пропозиції. Навіть товариські розривки вимагають талановитих організаторів, що мають серед молоді пошану й любов. Отже, це не байдужа річ, хто буде займатись імпрезами, чи святкуванням у Громаді. Один здібний до маніфестації, інший потрапить заохотити до поважної праці, ще інший не має навіть стільки таланту, щоб перевести збірку, або написати протокол. Особливо потреба нам людей на своєму місці! Таких бажаємо якнайбільше новому виділові.

Д-р Кость Кисілевський

Петро Оксаненко

В ПРАВОПИСНІЙ СПРАВІ

Останнім часом з'явилися в пресі статті, що намагаються ревізувати прийнятий на еміґрації український правопис 1928 року, правопис заборонений на Україні большевицьким урядом, правопис дійсно український, справді соборницький. Цей правопис, як цілком слушно зазначає проф. Юрій Шерех, „освячений національною традицією і має справді всеукраїнський характер. Він може бути змінений тільки в вільній українській державі" (Професор Юрій Шерех. Нарис сучасної української літературної мови. „Наукове Товариство ім. Шевченка". Мюнхен. 1951. Стор. 395.). Правопис 1928 року одноголосно і одностайно прийняли наші найвищі наукові установи — УВАН і НТШ. Ще зовсім недавно відбулися наукові засідання НТШ в Америці і ще раз одноголосно всі українські мовознавці, незалежно від місця народження, ствердили, український правопис 1928 року. Правописна ділянка — єдина ділянка, де панує цілковита єдність і повна одностайність усієї української еміґрації.

Український правопис 1928 року большевики проголосили націоналістичним правописом, що намагається українську мову „штучно відірвати від братньої російської мови". Правопис 1928 року рясно политий кров'ю наших мучеників, мовознавців, творців цього правопису. І от тепер на сторінках нашої преси з'явилися статті, що об'єктивно прилучуються до ворожих виступів проти української національної справи. Ми не заперечуємо, що суб'єктивно автори цих статтів, відомі українські діячі, мали добрі заміри, пишучи ці статті, але на ділі вони роблять українській справі ведмежу послугу, на ділі вони вносять тільки баламутство, ширять хаос і роблять велику шкоду українській національній справі. Прикриваючися демагогічними і патріотичними фразами, автори цих статтів виявляють повну некомпетентність в правописних справах, цілковитий анальфабетизм у цій ділянці, повну необізнаність з найелементарнішими правилами українського правопису і змішують в одну кучу правила українського правопису 1928 року і правила українського правопису 1933 року! Намагаючися „дерусифікувати" український правопис, ці „реформатори" насправді штовхають український правопис до справжньої русифікації. Дехто ж з них пропонує відкинути апостроф. Не поспішайте, панове патріоти, з цією реформою! Її напевне раніше від вас проведуть большевики, бож тоді ніякої різниці не буде в написанні таких російських слів та українських: МЯСО, ПЯТЬ, ВЯЗАТЬ і т. ін. А слідом за правописом з'явиться і російська вимова: ПЬАТЬ, МЬАСО, ВЬАЗАТЬ. Ці „прожектери" виявляють незнання елементарних істин, що сполучення РЯ без апострофу означає у вимові такі звуки: РЬА, а сполучення Р'Я означає зовсім іншу вимову: РИА. Відкинувши апостроф, як же ви тоді читатимете: „буряну ніч" і „бур'яну". Радимо цим „прожекторам" прочитати 392 сторінку вже цитованої праці професора Юрія Шереха. В українській мові є БУРЯК і БУР'ЯН, є Б'Ю і є БЮРО, є ЗВІРЯ і є ЗВІР'Я (З різними значеннями), є РЯСНИЙ і ПІР'Я. Всі ці слова різняться вимовою, і ця різниця й позначається відповідним вживанням апострофа. Все це елементарні істини, відомі кожному школяреві, а тільки, на жаль, невідомі авторам з відомими іменами. Але, на жаль, ці відомі імена ніяк не охоронили цих авторів від повного анальфабетизму в справах української мови. Ці автори пропонують писати „ЛЄҐЕНДА", а не „ЛЕГЕНДА", як прийнято писати у нас. Обґрунтовують вони це написання тим, що мовляв тоді правопис слова буде відповідати ВИМОВІ! Так дійсно тоді правопис відповідатиме ВИМОВІ, але... РОСІЙСЬКІЙ вимові, а не українській. Ці панове забули (а може й не знали), такої загальновідомої істини, що українське „Л" вимовляється не так, як російське в таких чужих словах як „ЛЕКЦІЯ", „ЛЕГЕНДА" тощо. Українське „Л" ближче в цих словах до европейського середнього „Л", ніж до російського м'якого ЛЬ. Отже коли б наші мовознавці послухалися дилетантських порад цих „прожекторів", то дійсно б наблизили українську мову у своїй вимові до російської, бо згідно з цим зреформованим правописом мусіли б писати „лєґенда" і т. д. і вимовляти це слово цілко по-російськи. „Не так тії вороги, як добрії люди" — каже українське прислів'я! Ця приказка цілком стосується і до наших шановних авторів, що всупереч своїм добрим намірам штовхають українську мову до... РУСИФІКАЦІЇ!

Серед статтів, скерованих проти українського правопису 1928 року, особливо обурлива стаття Ф. Дудка. Автор її виявив не тільки повну некомпетентність в справах українського правопису (не думаємо, що це свідома провокація і фальсифікація!), а зфальшував „приклади" ненависного йому правопису. Критикуючи український правопис 1928 року, цей автор з метою скомпромітувати цей правопис подає приклади **НЕ З ПРАВОПИСУ 1928 РОКУ**, а з **ПРАВОПИСУ 1933 року**, правопису зрусифікованого і засудженого всіма українськими мовознавцями і **НЕ ВЖИВАНОГО** на еміґрації. Ми не можемо запідозрити Ф. Дудка в свідомій брехні і фальсифікації, проте це ністільки не звільняє Ф. Дудка від громадської і авторської відповідальности за неправду! Ось приклади такої безвідповідальної, неправдивої подачі фактів. „Звиклі до фонетичного правопису наші люди почали фонетично відчитувати також написане за новим, харківським правописом. Виникло таким чином страшне каліччення, викривлення, спростачення, вульґаризація наших слів через вимову: ГИмназія, ГУма, лоГИка, ..., леГЕнда, клУб, клАс, плАн ..." Далі наводяться ще такі „приклади" змосковщення в правописі 1928 року: ЛАМПА, „ЛОКАЛЬНИЙ, а про слово „КЛУБ" ще й наводиться з а х ідньоукраїнський банальний анекдот. Всі ці приклади, взяті ніби з правопису 1928 року, — абсолютна брехня! Ні одно з зазначених слів за правописом 1928 року так НЕ ПИШЕТЬСЯ, як уявляє собі Ф. Дудко. Потрудіться, шановний авторе, загляньте в правопис 1928 року (він є в Нью-Йоркській Публічній Бібліотеці!), або в правописні довідники, видані на еміґрації, або в словники правописні, складені за правописом 1928 року (Голоскевича, Ізюмова і Орла) і ви побачите, що ваші приклади ФАЛЬШИВІ! У всіх цих правописних довідниках ми знайдемо такий правопис цих слів: ҐІМНАЗІЯ, ҐУМА, ЛОҐІКА, ЛЕҐЕНДА, КЛЮБ, КЛЯСА, ПЛЯН і ПЛАН, ЛЯМПА, ЛЬОКАЛЬНИЙ! Перш ніж писати статтю про український правопис 1928 року, треба самому знати цей правопис або принаймні хоч заглянути в цей правопис, пишучи про нього. Не компромітуйте ж свого доброго імени, шановний авторе статті про трамвай і конку. Не калічте український правопис 1928 року не викривляйте його вашими вигаданими прикладами.

У нашому еміґрантському житті часто можемо спостерігати ненормальне явище, коли люди вважають себе компетентними в тих ділянках, в яких вони є абсолютно анальфабети. Особливо це стосується до мовознавчих справ. Кожен вважає себе в цій справі за людину цілком обізнану. Але не треба забувати, що в справах української мови авторитетний голос належить передусім фахівцям української мови, людям, що десятки років працюють в цій науковій ділянці. Кожен українець має особисті мовні звички, але він мусить знати свою ЛІТЕРАТУРНУ мову, мусить поважати авторитет і своїх найвищих наукових установ і своїх учених. Всякій „махновщині", „отаманщині" в справах літературної мови і загальноприйнятого правопису треба дати рішучу відсіч! Замість безвідповідальних статтів варто кожному українцеві уважно і докладно простудіювати ґрунтовну, надзвичайно цінну книжку проф. Юрія Шереха „Нарис сучасної української літературної мови", праці, яка належить до найвидатніших праць з українського мовознавства. Не бійтеся, що ця книжка має 402 сторінки: вона читається легко і з великою приємністю. Вона дає ясні і вичерпливі відповіді на всі наші питання з української мови і з українського правопису зокрема. Другим найвидатнішим довідником з української мови буде „Правописний словник" Г. Голоскевича, що незабаром вийде з друку.

Франція і Де Ґоль

(Початок на стор 2.)

В таку хвилину, сталося щось, чого ані ген. Ш. де Ґоль ані його провидники не предвиділи: 27 членів його власної партії відмовили де Ґолеві послуху та станули на становищі, що в теперішню хвилину треба рятувати добре ім'я Франції, а не заспокоювати авторитативні амбіції свого провідника. В партії „Союз Французького Народу" наступив розкол, деякі члени виступили з неї, інші почали сумніватися, чи треба без надуми і з сліпим послухом йти за ген. де Ґолем.

І таким чином новий уряд Франції, під головуванням прем. Піная, дістав в парляменті більше голосів, як міг промріяти. Франція має новий уряд, але мало таких, що вірять, що він довго втримається при владі. Проблеми, що їх він пробуватиме розв'язати — надто скомпліковані. Війна в Індо-Китаї, хаос вдома, зобов'язання щодо Атлантійського договору, опустіла державна каса, безконечні видатки на армію і оборону.

„Ми були близькі від перемоги", заявив ген. де Ґоль після розламу в його партії і затвердження нового уряду. Він знову відіхав до своєї посілости, ждучи на поклик. Чи прийде він?

А Франція надалі бореться з безліччю проблем. Голоси про конечність реформ і нової конституції стають щораз голосніші навіть серед тих, що опрацьовували і ухвалювали останню. Щораз більше голосів, навіть серед соціялістів, що прихиляються до думки ген. де Ґоля про потребу сильного екзекутивного органу. Щораз більше таких, що прихиляються до позицій „Союзу Французького Народу", що спасіння Франції — у самих французах. Де Ґоль все ще в тіні, та його ідеї — просякають не тільки народ, але стають власністю патріотичних політиків різних партій. Вони хочуть рятувати Францію без диктатора. Не легке це завдання.

„НЕДОТЯГНЕННЯ Й УХИЛИ"

Боротьба проти „буржуазно-націоналістичних прямувань" в творчості літераторів, перекинулась з України в Азербайджан, Білорусію й на Козачі Землі. За з а х оплення „хибно-фолкльорними образами", за відсутність „пропаганди совєтського патріотизму і за „місцевий патріотизм" совєтська преса різко критикує й нападає на багатьох козацьких письменників... Слідом за „Правдою" ростовський „Молот" розкриває недотягнення й ухили в праці партійних організацій ... де відзначено „націоналістичні ухили, антипатріотизм і місцеве сектанство".

„НЕМАЄ ЗАЦІКАВЛЕННЯ ПАРТІЙНОЮ ПРАЦЕЮ"

„Прийняття молоді в комсомол в Краснодарському краї щомісячно зменшується. Більше третини організацій в цьому році не збільшилось у своїм складі. Занедбана політична праця серед молоді ...

Укрупнення колгоспів передбачувало побільшення в станицях і селах числа комуністів. Трапилося навідворот: кількість комуністів у колгоспах, напр., ставропільщини (— пише „Правда" з 22. 8. м. р.,), неперервно скорочується. Газета описує упадок партії в цій країні, серед членів партії немає потрібного зацікавлення партійною працею і зборами, які через те не скликаються місяцями.

(Казач. Вести. ч. 2)

ВІДГУКИ ДНЯ

ПРИ ВАТРАНІ

Коли забагато вже мені шуму великого міста — їду на село. Слово „село" не треба брати буквально, це не те, що, як казав Шевченко: „неначе писанка", а таке собі американське село. Тут вам ні підземки, ні надземки, авта стоять, щоправда, на дорозі, але не дуже густо, залізниця тільки час-до-часу дудонить, і деколи трубить автобус.

Усе це супроти Ню Йорку — мертва тиша, і тому я кожний раз деклямую: „Село — і серце одпочине" ...

Хто їде на село — просить Бога, щоб була погода, а я не-раз прошу, щоб була негода.

Не хочу ні лісу, ні озера, ні неба, ні простору, а хочу мати затишок. Такий малий, тихий скрит, щоб у ньому сховатися перед світом ...

Господар дому знає, що мені тоді належиться. Вносить дрова і запалює вогнище в ватрані.

Потім гасить у кімнаті лямпи, ми сідаємо перед ватраном і мовчки дивимось у вогонь. На дворі шумить дощ, чи б'є сніг білими плахтами в вікна, а в хаті тихо й затишно.

Снується дим, як спомини, вихоплюються вогники, як думки, жевріють іскри, як мрії ...

Багато різного діється тоді в ватрані, а таке воно подібне до життя, до людей, до одиниць і до збірноти.

Ось сухі тріски на підпал. Їх зразу обхоплює вогонь і вони загоряються ясно та весело. Але за дві-три хвилини погасають, не розпаливши дров.

Чи не загоряється часто так само і людина до якогось діла, здавалось би запалить своїм вогнем інших, а глянь — перегоріла, і — кінець. Навіть приску по собі не лишила ...

— Проклаті дрова! — кляне господар. — Сирі трохи!

Світить світло, приносить цілє наруччя трісок і знову береться за розпалювання.

— А може замало трісок було?! — думає голосно.

Може бути! Бо так воно і в житті: не все дрова винні, що не загорілись.

Скажім — дівчина, чи якийсь там інший жіночий рід. Виглядало, що ось-ось загориться її душа, бо й око світилося, і личко калиною паліло. Радіє хлопець, чи якийсь там інший чоловічий рід, і жде на велику ватру кохання. А тимчасом ... Око пригасає, личко перестає рум'яніти, ще якийсь час поблимують іскорки симпатії, а там і вони погасли. Тільки димок снується. Добре ще, коли тільки димок, а то не раз диму, аж очі печуть ...

А в громадському житті ...

Підпалить гурт якусь справу. Виглядає, що ціла громада від цього займеться, що суспільний ватран аж загогоче, а тимчасом ... Тріски запалу вигоріли, а довкілля не зайнялося. Звичайно, після такої невдачі довго димиться. Ще пів біди, як комин добре тягне, а то не раз дим по цілій хаті розлізеться.

А в нашому національному житті, як було не раз?! І дрова були добрі, і комин добре тягнув, але трісок було замало.

Стелилися, а-то й стеляться ще й досі, густі дими, що нема як і до ватрану приступити ...

— Здається, що таки поліна сирі! — перериває тишу господар. — Піду внесу інших.

Вносить, розпалює наново і за кілька хвилин горять уже всі дрова ...

Так-так! Буває часто, що не трісок замало, а поліна сирі. В ватрані, в житті людини, громади, нації. Ще добре, коли можна внести свіжих дров, а то не раз треба чекати, аж сирі підсохнуть.

Горить вогонь у ватрані, весело тріщать поліна, золоті килими по підлозі стеляться, блискучі метелики на стінах тріпочуться.

Вітер, що досі термосив дерима — немов застигає, дощ, чи сніг, що бився об вікна — немов відскакує кудись у темінь ночі.

В хаті робиться тепло, а на душі ясно.

Так зробиться колись тепло в нашій великій хаті, так зробиться ясно в нашій спільній душі.

— Щоб добре горіло, треба доброго підпалу і сухих дров! — каже господар, ніби продовжуючи мої думки.

Я мовчки притакую і дивлюся в веселий вогонь ...

Тільки стінний годинник обзивається: так-так, так-так: ...

Галактіон Чіпка

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тимсамим і співвласниками 12-ти мільйонового майна організації!

НОВЕ ВИДАННЯ „КОБЗАРЯ"

У Канаді заходами УВАН й Видавничої Спілки „Тризуб" виготовлено нове видання „Кобзаря", що його перший том вже друкується. Текст віршованих творів Т. Шевченка буде видрукований з наголосами, що допоможе правильно виголошувати слова нашого ґенія. Супровідні статті належатимуть перу проф. Л. Білецького, — вони подаватимуть, в популярній формі, найрізніші відомості про Т. Шевченка та про його добу. Видавці задумують умістити все видання в чотири томи книжок середнього розміру.

КОЗАКИ ПРО АКЦІЮ РОСІЯН

„По всьому фронті російської закордонної преси йдуть нові, самі неперебірчиві, найдикіші напади на національно - визвольний рух неросійських народів, — насамперед на козаків і українців. Не мавши нічого, що вони могли б протиставити справедливому й обоснованому прямуванню поневолених Москвою народів привернути свободу й державну незалежність, ... вони намагаються самими злісними наклепами, наговорюванням і неприхованою брехнею очорнити активних представників цих рухів."

(Зі статті „Є й тверезі"... в „Каз. Вестник" ч. 1, 1952)

● РОЗШУКИ ●

Пошукую ОЛЬГУ ЛУНІВ зі Станиславова, яка з двома дочками Іркою і Марійкою приїхала до ЗДА у вересні 1951 р., і ВАСИЛЯ ПАВЛЮКА з Тростянця, Заболотів, який приїхав до ЗДА в 1950 р. Хто знає про їх адреси, або вони самі, прошу повідомити на адресу: Wasyl Watamaniuk, 31 Allen St., Hudson, N. Y.

ЛЕЛЮХ МИХАЙЛО з Підгородища, пов. Бібрка, пошукує свойого брата ЮРКА, або його родину, які в 1932 р. перебували в Дітройт.
LELUCH MIQUEL
calle San Martin 1927
Vera-Jobson, Prov. Santa Fe
Argentina

КУРИЛО ОЛЕКСА з села Квасинина, пов. Добромиль, Галичина, пошукує своїх кревних і односельчан з Квасинина. Прошу голоситись на адресу: ОЛЕКСА КУРИЛО
Universal Sewer Pipe Corp.
Uhrichsville, Ohio.

СТЕЦЬ ІВАН з села Воля Нижня, пов. Кросно, пошукує вуйка СКАЛУ ДМИТРА, який був останній раз 1935-36 р. на вакаціях в селі Воля Нижня в Галичині. Прошу голоситись на адресу: IWAN STEC
Universal Sewer Pipe Corp.
Uhrichsville, Ohio.

ВРИДНИК РОМАН з Бережан пошукує своїх знайомих Бережанців. Прошу голоситись на адресу:
КОВАЛЬ МИХАЙЛО
Universal Sewer Pipe Corp.
Uhrichsville, Ohio.

Пошукую свого вуйка ІВАНА ТОРАКА (слюсар) около 70 років, із Буковини, Плоска Сторонелу Путилова. Після першої війни 1928 року він приїздив до краю. Робив у Сісеро, Іліной. Хто знає про него або він сам прошу писати на адресу:
EUGEN ZWARYCH
826 Tripoli St., N. S. Pittsburgh 6, Pa.

На Народний Фонд на 1951 Рік Зложили:

(ЛИСТА ч. 40 — по день 12. лютого 1952)
(Закінчення).

НЮ ДЖЕРЗІ:

Байон: По $20: Микола Гаврилик (за 1951 і 1952), Іван Ванько (за 1951 і 1952); Український Народний Дім $10; Л. Бачинський (на коляду) $5.
Картерет: Михайло Колодій $10.
Клифтон: Василь Бродський $10.
Іст Орендж: Надія Ворончук $5.
Джерзі Ситі: І. Харченко $5.
Нюарк: Паст. Василь Кузів $10; по $5: Юрій Дутка, Микола Козюпа, Микола Зайцев.
Пассейк: Я. Д. $10 і на коляду $1.
Петерзон: Параска Гупало $1.
Перт Амбой: Ярослав Січинський $10 (1952 р.), Ростислав Ратич $5; по $2: Д. Степась, Дм. Степась.
Филисборі: Михайло Допілка на коляду $2.
Плейнфилд: Франко Літовинський $10.
Трентон: Галина Маркевич $10.

НЮ ЙОРК:

Амстердам: Василь Гальків $10; Ярослав Шепетик $5.
Бет: Юліян Козяк $10.
Бінґгемптон: Г. Дика $3.
Бронкс: Т. Долішний $10 (1952 р.)
Бруклин: По $10: Пані І. Боган, Марія Бойсюк, Михайло Бойсюк, Галина Гермак (1952 р.); по $5: Павло Бих, Л. Лиман; Б. Карась на коляду $1.
Боффало: Іван Коман $7; І. Касіянчук $5.
Коговз: На коляду зложили: Осип Дзямба $25; по $10: Василь Дерлиця, Микола Мацюк, Теодор Малігловка, Василь Сташко, Конон Шанс, Михайло Винничок; по $5: Михайло Апостол, Ігнатій Бабяк, Волод. Коник, Роман Мацюк, Іван Ракочий, Петро Ракочий; Д. Мартинюк $4; В. Партач $3; по $2.50 М. Галашин, О. Лесняк, Укр. Горож. Клюб, П. Жмуд; по $2: П. Вачинський, Б. Береза, І. Білінський, П. Гуреш, С. Галібей, І. Ядлош, о. В. Качмар, Д. Кендзерський, І. Колос, І. Кришньовський, І. Крижанівський, М. Кухар, Г. Кушнір, о. М. Мартинюк, М. Назарко, Л. Омецінський, Г. Понтанич, С. Постоловський, Ф. Ракочий, В. Семенович, С. Смитрик, В. Стадник, Ф. Шаршанович, К. Вареница, М. Заблоцький; М. Мазур $1.50; по $1: А. Бабяк, А. Бабяк, Р. Бабяк, Ю. Бачинський, І. Барна мол., І. Барна стар., Я. Біляс, В. Білінський, Ю. Бокий стар., Ю. Бокий мол., В. Цікавий, Б. Чорний, Д. Чубак, М. Дума, Д. Дзямка, М. Дзямба, П. Дзямба, М. Ервін, О. Гавдяк, А. Глушко, В. Гоґоша, Г. Габура, Я. Галькевич, Р. Галькевич, С. Гарбач, І. Гавран, І. Гузар Е. Гончарик, В. Качмар, Н. Касіянчук, С. Каспер, Д. Кавка, І. Коба, П. Кобаса, В. Колаковський, І. Копча, М. Копча, Е. Ковтко, В. Ковтко, І. Кречковський, М. Крушельницький, В. Кушнір, В. Левицький, П. Лопух, В. Лубянецький, В. Луців, О. Малецький, Є. Мазурик, М. Мазурик, С. Масевич, К. Масінас, Т. Москалик, М. Михайляк, В. Михалишин, О. Нагумняк, М. Назарко, М. Недільський, Г. Орлик, М. Палка, С. Палка, М. Піскор, Н. Піуняк Н. Прайзнер, М. Процяк, В. Савків, П. Сенчук, Є. Скоренський, Т. Сташко, І. Стемський, М. Стемський, І. Сийбол, А. Шклярик, В. Варник, М. Ворацюк, П. Зачко, П. Задра; дрібними $2.50.
Елмайра: Григорій Левуш $10.
Флошинґ: С. Лис $1.
Форест Гиллс: Омелян Жук $5.
Гейстинґз он Гудсон: Антін Сеньківський $15 (в тому $5 на коляду).
Ґловерсвилл: д-р Витовт Левицький $10 (1952 р.).
Кінґстон: Василь Вишиваний $10.
Ларчмонт: Василь Фіцик $10.
Ню Йорк Ситі: По $10: Олександер Галицький Іван і Марія Галичин (за 1951, а не на 1952 р.), Дмитро Костишин (1952 р.), Ярослав Пастушенко, Михайло Савчук, Волод. Сидорак; д-р Юліян Налисник $5. На коляду зложили М. Таня Сиротюк $15; Микола Комуницький $6; по $1: О. Данилишин, Ю. Кушнір, І. Недільський, Г. Український; дрібними датками $4.20.
Ріджвуд: П. Шарко $2.
Рачестер: По $10: Павло Яковина, Михайло Єйна (1952 р.), Володимир Кольцьо, Роман Коцик, Іван Крамарчук, Микола Лилак, Ярослав Матковський, Дмитро Миґа, Іван Піонка, Методій Пласкач, Володимир Прийма, Іван Щурин, Ростислав Шутер, Мирослав Тіцький, Осип Заплатинський, Петро Зубрицький; Іван Чавс $5.
Квінс Віледж: Е. П. Белло $2.
Вотервлит: Український Американський Горожанський Клюб (з листопадового свята) $25; Василь Футулуйчук $13; по $10: Братство св. Йосафата (1952 р.), Теодор Яхвяк, Петро Ярушевський, Пилип Караїм (1952 р.); Петро Мілляновський $5; по $2: М. Древецький, М. Кієнич, С. Михасів, О. Спяк; по $1: І. Чайковський, А. Чура, П. Данусяк, С. Футулуйчук, Й. Єкторій, В. Мадараш, П. Риганич, Ф. Слободян, Я. Спяк, М. Спяк, І. Урбан, Я. Вовчко, В. Вовчук, М. Завойський, Мик. Завойський, І. Зиндран, З. Зиндран.

ОГАЙО:

Клівленд: По $10: Волод. Чопко, Лев Парило, Євген О. Садовський, Григорій Славута; В. Вовченко $2.
Лорейн: По $10: Василь Фарила (1952 р.), Волод. Сілецький.
Россфорд: Відділ Молоді $20; по $10: Іван Андрищ, Михайло Бобак, Іван Крупяник, Михайло Кушнір стар., Андрій Теплий, Григорій Вульчек; по $5: Антін Їж, Василь Ратич, Йосиф Рожко; М. Вайнак $2; Й. Бобак $1.
Йорквілл: Петро Федаш $5.
Толідо: Іван Теплий $25; по $10: д-р Марта Барановська, М. Блязецький, Наталія Кернова, Юрій Ліщук, Андрій Онисько, Василь Зарічний; д-р Ростислав Василишин $5; А. Хомишин $3; по $1: Д. Криштофик, С. Купа.
Йонґстави: Андрій Радь $10.

ПЕНСИЛВЕНІЯ:

Амбрідж: По $10: Семен Костецький, Павло Мартинюк (1952 р.); на коляду П. Мартинюк $2.
Бріджпорт: П. Вовк на коляду $2.
Честер: Йосиф Бураш $5.
Дрекселгилл: М. Ґлова на коляду $1.
Іст Стровдсбурґ: Ст. Захарчук $10.
Ґленолден: С. Берсак коляда $1.
Жанет: о. Ігнатій Галушка $10.
Джонстави: Іван Яцинич $5; на коляду по $1: М. Гармата, Я. Гомзяк, В. Б. Януш.
Нантікок: Іван і Александра Сенюта $10.
Филаделфія: По $10. Омелян Каратницький, Володимир Пономаренко, Лев Стадниченко; по $5: Х. Корецька, С. Коропецька, М. Мічіо, Стефанія Савицька-Матчак; на коляду по $1: М. Канська, С. Надилюс, В. Ортинський, В. Риґовські, Т. Суходольський, А. Судер, М. Шулак.
Шерон Гилл: На коляду: І. Запряла $2; В. Запряла $1.
Титусвилл: І. Бегень $2.
Вест Істон: Павло Кузьменко $5 (1952 р.).
Вілкс Барре: Павло Герман $10; по $5: Катерина Лукач, Микола Марченко.

ВАШИНҐТОН:

Кетл Фолс: Данило Мацик $5.

ВИСКАНЗИН:

Маршфилд: Іван Марак $5.

ПОПРАВКИ: Бристол, Па.: Кость Форостяк на коляду $3, а не К. Кострубак, як було видруковано.
З листи ч. 33: Річмонд Гілл: Не Степан Шипка, а Степан Шіпка $10.
Шикаґо, Ілл. Не Харитон і Теодозія Марценюк, а Харитон і Феодозія Марценюк $10.
Оґденсбурґ, Н. Й.: має бути о. В. Ґеґейчук $5, д-р О. Волянський $5, М. Колодуб $1.

Ukrainian Congress Committee of America,
P. O. Box 721, Church St. Annex
New York 8, N. Y.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

ПАРАНЯ ВИСОЦЬКА, членкиця від. 325 УНСоюзу, Тов. Запорозька Січ, упокоїлася 8. березня, проживши 61 років. Покійна походила з міста Мости Великі, пов. Жовква. Похорон відбувся 12. березня з похоронного заведення до церкви на 5-ій вулиці, в Бруклині Н. Й., де відбувся молебінь при великім здвизі людей, а відтак на цвинтар св. Івана на Маспет, Н. Й. Покійна була тихої вдачі і жертвувала щиро на добродійні цілі. Полишила мужа, сестру і дві дочки у великім смутку. — В. Їй П.

П. Малицький, секр.

МАРІЯ КИРИЛЕНКО, членкиця відділу 58 УНСоюзу, св. Петра і Павла в Ютіка, Н. Й., померла 11. березня 1952 р., по короткій і тяжкій недузі в 55. році життя. Покійна походила з міста Одеса на Україні. До Відділу вступила в 1951 році. В смутку залишила мужа Дементія. Похорон відбувся 15. березня з похоронного заведення до церкви св. Петра і Павла. — В. Їй П.

В. Запаранюк, секр.

Цим подаємо сумну вістку, що наш приятель та земляк
ІВАН СТУПАКІВ
народжений 3. березня 1899 року на Харківщині, помер 12. березня і був похований 15. березня 1952 в місті Гудсон, Н. Й.
Небіжчик був підстаршиною у війську УНР під час визвольної боротьби, на еміґрації був в Галичині. По другій світовій війні попав до Австрії, а звідти у 1950 році приїхав до Америки, де не прожив й 2 років. Помер осамітнений, по довгій і тяжкій недузі.
Іван Гученко
та Йозефина Медвідь.

За спокій душі бл. п.
Д-РА МИКОЛИ СТРУТИНСЬКОГО,
який згинув геройською смертю дня 19. березня 1943 р. в Грубешові на Холмщині,
— відбудеться —
ПАНАХИДА
В НЕДІЛЮ, 23. БЕРЕЗНЯ (MARCH 23) 1952
о год. 11:30 передполуднем
В ЦЕРКВІ ОТЦІВ ВАСИЛІЯН
при 1745 Washington Ave., Bronx, N. Y.
на яку запрошуємо рідню, приятелів і знайомих.
Дружина і діти.

ТАРЗАН, ч. 2794. Шлюб на обрію.

„Ми залишаємо Ворріка на хвилину" — вирішив Тарзан — „нам треба знайти поворотний шлях до Тіри. Подивімся, що за тими дверима".

„А тепер, о достойний жерче" — наказував Сутен, виконай обов'язки твого священичого уряду. Проголоси слова, які злучать шлюбом оцю дівчину, Гелену Воррік і Сутена, твого короля!"